

Cyngor Sir Ynys Môn

Adroddiad i:	Pwyllgor Gwaith
Dyddiad:	27 Medi 2022
Pwnc	Cynllun Ariannol Tymor Canolig 2023/24 – 2024/25
Deilydd(ion) Portffolio:	Y Cyngorydd Robin W. Williams – Deilydd Portffolio Cyllid
Pennaeth Gwasanaeth / Cyfarwyddwr:	Marc Jones – Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Adnoddau) / Swyddog Adran 151
Awdur yr Adroddiad:	Marc Jones
Ffôn:	01248 752601
E-bost:	rmjfi@ynysmon.llyw.cymru
Aelodau Lleol:	Amherthnasol

Argymhellion

Mae gofyn i'r Cyngor sefydlu system gadarn i fonitro a rheoli ei gyllideb refeniw, ac elfen allweddol o'r system honno yw Cynllun Ariannol Tymor Canolig (CATC). Mae'r cynllun yn nodi strategaeth cyllideb y Cyngor dros y ddwy flynedd nesaf ac yn nodi'r rhagdybiaethau a fydd yn cael eu cynnwys yn y broses o osod y gyllideb flynyddol.

Gofynnir i'r Pwyllgor Gwaith nodi cynnwys y cynllun, cymeradwyo'r rhagdybiaethau a wnaed ac ystyried sut i bontio'r bwch cyllidol a nodir yn yr adroddiad fel rhan o'r broses ar gyfer gosod cyllideb refeniw 2023/24.

Mae'r adroddiad manwl ynghlwm fel Atodiad 1.

B – Pa opsiynau eraill wnaethoch chi eu hystyried a beth oedd y rhesymau am eu gwrthod ac/neu am ddewis yr opsiwn hwn?

Mae'r Cynllun Ariannol Tymor Canolig yn seiliedig ar nifer o ragdybiaethau, sydd yn seiliedig ar y wybodaeth orau sydd ar gael. Felly, nid ystyriwyd unrhyw opsiynau eraill.

C – Pam fod hwn yn benderfyniad i'r Pwyllgor Gwaith?

Yn unol â pharagraff 4.3.2.2.1 Cyfansoddiad y Cyngor, rhaid i'r Pwyllgor Gwaith gyhoeddi datganiad cyn pennu cyllideb, a hynny cyn 30 Medi bob blwyddyn.

Ch – A yw'r penderfyniad hwn yn gyson â'r polisi a gymeradwywyd gan y Cyngor llawn?

Ydi, yn unol â pharagraff 4.3.2.2.1 Cyfansoddiad y Cyngor.

D – A yw'r penderfyniad hwn o fewn y gyllideb a gymeradwywyd gan y Cyngor?

Ni fydd y penderfyniad, er y bydd yn cael effaith ar gyllideb 2023/24, yn arwain at unrhyw gostau ychwanegol nac yn cynhyrchu unrhyw incwm ychwanegol yn ystod blwyddyn ariannol 2022/23. O'r herwydd, ni fydd y penderfyniad hwn yn cael effaith ar y gyllideb a gymeradwywyd gan y Cyngor ar gyfer 2022/23

Dd – Aseu'r effaith bosibl (os yw'n berthnasol):		
1	Sut mae'r penderfyniad hwn yn effeithio ar ein hanghenion tymor hir fel Ynys?	Mae'r CATC yn nodi sefyllfa ariannol y Cyngor dros y 2 flynedd ariannol nesaf. Mae hyn yn cael effaith ar lefel y gwasanaethau y gall y Cyngor eu darparu i ddiwallu anghenion yr Ynys a'i thrigolion.
2	A yw hwn yn benderfyniad y rhagwelir y bydd yn atal costau / dibyniaethau ar yr Awdurdod yn y dyfodol. Os felly, sut?	Mae nodi a chytuno ar sefyllfa ariannol ar gyfer y tymor canolig yn caniatáu i'r Cyngor gynllunio ar gyfer cost gwasanaethau yn y dyfodol. Bydd cynllunio ariannol da yn golygu bod modd osgoi costau dianghenraid yn y dyfodol.
3	A ydym wedi bod yn cydweithio â sefydliadau eraill i ddod i'r penderfyniad hwn, os felly, rhowch wybod gyda phwy.	Mae'r Cyngor, ynghyd â'r 21 Awdurdod Lleol arall yng Nghymru, a Chymdeithas Llywodraeth Leol Cymru wedi gosod allan sefyllfa ariannol ar draws Cymru i Lywodraeth Cymru. Mae'r Cyngor hefyd yn gweithio'n agos â'r 5 awdurdod arall yng Ngogledd Cymru mewn perthynas â'r rhagdybiaethau manwl a ddefnyddir yn y cynllun.
4	A yw dinasyddion Ynys Môn wedi chwarae eu rhan wrth ddrafftio'r ffordd hon ymlaen, gan gynnwys y rhai hynny y mae'r penderfyniad hwn yn cael effaith uniongyrchol arnynt. Esboniwch sut	Mae'r cyllidebau refeniw a chyfalaf blynyddol yn destun proses ymgynghori gyhoeddus. Mae'r Pwyllgor Gwaith yn ystyried canlyniad yr Ymgynghoriad cyn cyflwyno ei gynigion cyllideb terfynol i'r Cyngor llawn ym mis Mawrth bob blwyddyn.
5	Nodwch unrhyw effaith y gallai'r penderfyniad hwn ei gael ar y grwpiau a warchodir o dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010.	Nid yw'r CAYC yn gwneud unrhyw benderfyniadau ynghylch gwariant. Byddai unrhyw benderfyniadau ynghylch gwariant yn ffurfio rhan o'r gyllideb flynyddol a byddai cynigion unigol yn cael eu hasesu mewn perthynas â'u heffaith ar grwpiau a warchodir o dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010 yr adeg hynny.
6	Os yw hwn yn benderfyniad strategol, nodwch unrhyw effaith y gallai'r penderfyniad ei gael ar y rhai hynny sy'n profi anfantais economaidd gymdeithasol.	Nid yw'r CATC yn gwneud unrhyw benderfyniadau ynghylch gwariant. Byddai unrhyw benderfyniadau ynghylch gwariant yn ffurfio rhan o'r gyllideb flynyddol a byddai effaith cynigion unigol ar y rhai hynny sy'n wynebu anfantais economaidd gymdeithasol yn cael ei hasesu bryd hynny.
7	Nodwch unrhyw effaith y gallai'r penderfyniad hwn ei gael ar gyfleoedd i bobl ddefnyddio'r iaith Gymraeg ar ac ar beidio â thrin yr iaith Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg	Dim effaith
E – Gyda phwy yr ymgynghorwyd?		Beth oedd eu sylwadau?
1	Prif Weithredwr / Uwch Dim Arweinyddiaeth (UDA) (gorfodol)	Ystyriodd yr UDA yr adroddiad yn ei gyfarfod ar 5 Medi 2022. Ymgorfforwyd sylwadau'r Prif Weithredwr a'r UDA yn y drafft terfynol.
2	Cyllid / Swyddog Adran 151 (gorfodol))	Y Swyddog Adran 151 yw awdur yr adroddiad.
3	Swyddog Cyfreithiol / Monitro (gorfodol)	Mae'r Swyddog Monitro yn aelod o'r UDA.
4	Adnoddau Dynol (AD)	Amherthnasol
5	Eiddo	Amherthnasol
6	Technoleg Gwybodaeth a Chyfathrebu (TGCh)	Amherthnasol
7	Caffael	Amherthnasol
8	Sgriwtini	
9	Aelodau Lleol	

F - Atodiadau

Atodiad 1 – Adroddiad Manwl ar y Cynllun Ariannol Tymor Canolig

Atodiad 2 – Rhagdybiaethau'r CATC

Atodiad 3 - Amcangyfrif o'r Gyllideb Refeniw Net ar gyfer 2023/24 – 2024/25

Ff - Papurau cefndir (cysylltwch ag awdur yr Adroddiad am wybodaeth bellach os gwelwch yn dda):

1. RHAGARWEINIAD A CHEFNDIR

- 1.1. Mae'r Cynllun Ariannol Tymor Canolig yn nodi lefel yr adnoddau y mae'r Cyngor yn debygol o fod eu hangen am y ddwy flynedd ariannol nesaf ac yn nodi sut mae'r Cyngor yn bwriadu cydbwysu'r angen am adnoddau gyda'r cyllid sydd ar gael.
- 1.2. Paratowyd y Cynllun Ariannol Tymor Canolig yn ystod cyfnod o ansicrwydd economaidd parhaus. Er gwaetha'r ffaith fod y cyfnod clo Covid wedi dod i ben, mae'r effaith ar economi'r DU yn dal yn sylweddol, gyda phroblemau ynglŷn â'r cadwyni cyflenwi'n cael effaith ar chwyddiant. Mae materion byd-eang eraill, yn cynnwys y rhyfel yn Wcráin, hefyd yn cyfrannu at gynnydd mewn costau ynni a phroblemau ynglŷn â'r cadwyni cyflenwi, sydd eto'n cael effaith ar chwyddiant. Efallai bod y DU wedi gadael yr Undeb Ewropeaidd, ond bydd yn cymryd nifer o flynyddoedd i asesu effaith Brexit ar economi'r DU yn y tymor hir. Bydd yr holl ddigwyddiadau hyn yn cael effaith ar lefelau gwariant cyhoeddus yn y dyfodol.
- 1.3. Ar adeg drafftio'r adroddiad, nid oedd y broses o ethol Prif Weinidog newydd wedi'i chwblhau eto, gyda'r ddau ymgeisydd yn nodi dulliau gwahanol o sut i fynd i'r afael â phroblemau economaidd presennol - lefel uchel chwyddiant, twf araf a gostyngiad mewn safonau byw. Mae un ymgeisydd yn addo toriadau treth ar unwaith ac, os nad yw'r referniw hwn yn cael ei wrthbwysu gan fwy o dwf economaidd gan arwain at referniw treth uwch neu fenthyca ychwanegol, yna bydd toriadau mewn gwariant cyhoeddus yn dilyn. Nid yw'r ail ymgeisydd yn cynnig toriadau treth ar unwaith nes bod chwyddiant yn ôl dan reolaeth, ond mae'n cynnig gostyngiadau sylweddol mewn treth incwm dros weddill y degawd. Unwaith eto, rhaid i'r toriadau treth hyn gael eu gwrthbwysu gan fwy o dwf a referniw treth, mwy o fenthyca (annhebygol) neu doriadau mewn gwariant cyhoeddus. Felly, dros y tymor canolig, mae'r ddau ymgeisydd yn cynnig strategaeth debyg o leihau lefelau treth er mwyn ysgogi twf economaidd i wrthbwysu colli referniw o lefelau treth is.
- 1.4. Cynhaliwyd adolygiad gwariant cynhwysfawr gan Lywodraeth y DU yn ystod haf 2021, ac roedd hwn yn nodi'r cyllid y gallai Llywodraeth Cymru ei ddisgwyl yn ystod y tair blynedd ddilynol (2022/23 i 2024/25). Cynhaliwyd yr adolygiad hwn cyn i'r argyfwng economaidd presennol ddechrau, ac mae'n fater i Lywodraeth y DU a'r Prif Weinidog newydd benderfynu a oes angen diweddarau'r adolygiad ac a fydd mwy o gyllid ar gael i Lywodraeth Cymru dalu'r costau cynyddol sy'n wynebu'r sector gyhoeddus yng Nghymru.
- 1.5. Yn seiliedig ar ganlyniadau'r adolygiad gwariant cynhwysfawr, llwyddodd Llywodraeth Cymru i ddarparu ffigur dangosol ar gyfer y cynnydd yn setliad Llywodraeth Leol Cymru gyfan ar gyfer 2023/24 a 2024/25, er y byddai'r ffigurau ar gyfer pob cyngor unigol yn wahanol, yn dibynnu ar yr allbwn o'r fformiwla cyllido. Dangosodd y ffigurau dangosol gynnydd yn y setliad o 3.6% yn 2023/24 a 2.4% yn 2024/25.
- 1.6. Mae'r Cynllun Ariannol Tymor Canolig yn ystyried yr holl newidiadau y gwyddys amdanynt y mae'n rhaid eu hymgorffori yn y gyllideb sylfaen ar gyfer 2023/24, ac mae'n gwneud rhagdybiaethau mewn perthynas â'r prif ffactorau sy'n effeithio ar gyllideb referniw'r Cyngor (costau cyflog, pensiynau, chwyddiant cyffredinol, cyllid Llywodraeth Cymru, pwysau demograffig a phwysau ar y gyllideb).

2. SEFYLLFA ARIANNOL GYFREDOL Y CYNGOR

2.1. Ym mis Mawrth 2022, gosododd y Cyngor y Gyllideb a ganlyn:-

Tabl 1
Cyllideb Refeniw 2022/23

	£'m
Cyllideb Refeniw Net Derfynol 2020/21	147.420
Newidiadau Cytundebol a Newidiadau eraill yr ymrwymwyd iddynt	1.830
Chwyddiant Tâl a Phrisiau	4.706
Pwysau Cyllidebol a Buddsoddiadau Gwasanaethau	4.411
Arbedion Cyllidebol	0.000
Cyllideb Refeniw Net Derfynol 2022/23	158.367
Cyllidwyd gan:	
Cyllid Allanol Cyfunol	114.551
Y Dreth Gyngor (gan gynnwys y Premiwm)	43.816
Cronfeydd Wrth Gefn	0.000
Cyfanswm Cyllid 2022/23	158.367

- 2.2. Gwelwyd cynnydd o 9.22% yn y Cyllid Allanol Cyfun (AEF) (ar ôl addasu ar gyfer y newid yn y sylfaen dreth a'r grantiau a drosglwyddwyd i'r setliad). Cynyddodd debyd y Dreth Gyngor o 3.6%. Roedd cynnydd o 2.0% yn nhâl Band D, gyda gweddill y cynnydd yn nebyd y Dreth Gyngor o ganlyniad i'r newid yn sylfaen y dreth a chynnydd yn y premiwm ail gartrefi o 35% i 50%.
- 2.3. Doedd dim modd ystyried 2021/22 fel blwyddyn weithredu arferol, gyda gwasanaethau'r Cyngor yn parhau i gael eu heffeithio gan Covid, costau ychwanegol yn cael eu hysgwyddo a cholli incwm. Darparodd Llywodraeth Cymru gyllid ychwanegol sylweddol i bob awdurdod lleol, gydag Ynys Môn yn derbyn £5.74m i dalu am gostau ychwanegol, a £0.42m i dalu am incwm a gollwyd. Yn ogystal â hyn, derbyniwyd £1.389m ychwanegol o Grant Cymorth Refeniw, ynghyd ag amryw o grantiau eraill wedi'u neilltuo a heb eu neilltuo.
- 2.4. Ar ddiwedd blwyddyn ariannol 2021/22, cofnododd y Cyngor danwariant net o £4.798m (3.25%), gyda'r holl Wasanaethau yn nodi tanwariant yn erbyn eu cyllideb. Arweiniodd hyn at gynydd ym malansau cyffredinol y Cyngor i £12.050m, sy'n gyfwerth ag 8.17% o gyllideb refeniw net 2021/22. Mae hyn yn cymharu â'r ffigwr targed o £9.0m (6.11%) gafodd ei gymeradwyo gan y Pwyllgor Gwaith.
- 2.5. Roedd cronfeydd wrth gefn clustnodedig, a gedwir gan y Cyngor i gyllido prosiectau yr ymrwymwyd iddynt ar sail unwaith ac am byth, i gyllido costau a ragwelir yn y dyfodol (e.e. colledion nad oedd yswiriant ar eu cyfer) a chyllid grant nad oedd wedi'i ddefnyddio, yn £23.182m ar 31 Mawrth 2022, cynnydd o £7.726m yn ystod y flwyddyn. Yr hyn oedd i gyfrif am y rhan fwyaf o'r codiad oedd y cyllid ychwanegol heb ei neilltuo a gafwyd gan Lywodraeth Cymru, a ddarparwyd i helpu Cyngorau i dalu costau'r galw cynyddol a'r cynnydd mewn costau, cyllid a drosglwyddwyd o falansau cyffredinol i wneud gwaith atgyweirio ar Canolfan Addysg y Bont, a chyfraniadau refeniw nas defnyddiwyd ar gyfer cynlluniau cyfalaf.
- 2.6. Roedd cynnydd sylweddol hefyd ym Malansau Ysgolion yn ystod 2020/21, gan godi o £3.974m i £7.827m. Roedd hyn, yn rhannol, oherwydd y ffaith bod ysgolion ar gau, neu ar gau'n rhannol, ar ddechrau 2021/22 a hefyd o ganlyniad i gyllid grant ychwanegol gan Lywodraeth Cymru, a gafwyd yn ddiweddarach yn 2021/22 ond na fydd yn cael ei wario tan 2022/23. Wrth i ysgolion ddechrau'r broses o adfer o'r pandemig, rhagwelir y bydd y balansau hyn yn gostwng yn sylweddol yn ystod 2022/23.

- 2.7. Cafodd y Cyngor gynnydd sylweddol yn lefel Cyllid Allanol Cyfun gan Lywodraeth Cymru, i £9.8m (9.23%) o'i gymharu â'r flwyddyn flaenorol, er bod Llywodraeth Cymru'n disgwyl y byddai rhan o'r cyllid yn cael ei ddefnyddio i sicrhau bod darparwyr gofal yn gallu talu'r cyflog byw go iawn i'w staff, bod atal digartrefedd yn aros ar yr un lefel ag yn ystod cyfnodau clo Covid, bod unrhyw gostau'n gysylltiedig â Covid yn dod o dan gyllideb graidd y Cyngor a bod digon o gyllid wedi'i ddarparu i dalu am setliad cyflog athrawon o fis Medi 2022. Er gwaethaf y ceisiadau cyllidol ychwanegol hyn, gyda chymorth cyllid ychwanegol Llywodraeth Cymru bu modd buddsoddi dros £2.7m yn ychwanegol mewn gwasanaethau, i gynyddu cyllidebau a arweinir gan y galw gan dros £0.6m ac i'r Cyngor godi'r Dreth Gyngor ddim ond 2%.

3. RHAGOLYGN ECONOMAIDD A CHYLLIDEB Y DU

- 3.1. Er bod cyllid canolog y Cyngor yn dod gan Lywodraeth Cymru, Llywodraeth y DU sy'n darparu holl gyllid Llywodraeth Cymru ac mae'r hyn sy'n digwydd yn economi'r DU a'r gyllideb yn cael effaith uniongyrchol ar Lywodraeth Cymru a chyllid awdurdodau lleol. Mae asesiad o sefyllfa'r DU yn elfen bwysig o'r Cynllun Ariannol Tymor Canolig.
- 3.2. Mae'r pandemig byd-eang, a'r camau y mae Llywodraeth y DU wedi'u cymryd i gefnogi'r economi ers mis Mawrth 2020, wedi newid y sefyllfa economaidd yn sylweddol, gyda benthyciadau bellach yn fwy na £2.4 triliwn (ym mis Gorffennaf 2022), sef 95.5% o Gynnyrch Gros Domestig y wlad. Mae hyn yn cymharu â £2.2 triliwn (ym mis Gorffennaf 2021), a oedd yn 94.1% o'r GDP.
- 3.3. Yn ystod 2021/22, benthycodd y Llywodraeth £144bn, o'i gymharu â £309bn yn y flwyddyn ariannol flaenorol, ac mae eisoes wedi benthycy £51.9bn arall yn 2022/23 (hyd at fis Gorffennaf 2022).
- 3.4. Wrth i'r economi ailagor ac wrth i bobl ddechrau gwario arian mewn siopau, dechreuodd chwyddiant (Mynegai Prisiau Defnyddwyr) godi, o 2.1% ym mis Mehefin 2021 i 4.9% ym mis Rhagfyr 2021. Fodd bynnag, mae'r rhyfel yn Wcráin wedi codi prisiau ynni yn sylweddol ac, ynghyd â phrinder yn y farchnad lafur a phroblemau'r gadwyn gyflenwi yn dal i godi yn sgil Covid a Brexit, mae chwyddiant wedi codi'n sydyn dros 7 mis cyntaf 2022, gan gyrraedd 10.1% ym mis Gorffennaf 2022, a rhagwelir y bydd yn fwy na 13% ym mis Hydref 2022 cyn dechrau disgyn yn ôl tuag at lefel darged Banc Lloegr o 2% erbyn canol i ddiwedd 2024.
- 3.5. Cafodd cyfradd sylfaenol Banc Lloegr ei thorri i 0.1% ym mis Mawrth 2020, ac mae wedi aros ar y lefel isel iawn yma tan ddechrau 2022. Wrth i chwyddiant ddechrau codi, mae Pwyllgor Polisi Ariannol (MPC) Banc Lloegr wedi gwneud cynnydd graddol bach yn y gyfradd sylfaenol bob mis, a'r gyfradd bresennol yw 1.75%. Rhagwelir y bydd cyfraddau llog yn fwy na 2% erbyn diwedd 2022, ac yn codi i 3% yn ail hanner 2023 cyn dechrau disgyn yn ôl tuag at 2% yn 2024 neu 2025.
- 3.6. Mae disgwyl i'r economi wynebu dirwasgiad (dau chwarter olynol o dwf negyddol yn GDP) erbyn diwedd 2022 tan hwyr 2023 a does dim disgwyl i dwf fod yn gryf yn 2024. Mae GDP yn gostwng yn arwain at reffeniw treth yn gostwng i'r Llywodraeth ac yn cynyddu'r angen i fenthycia neu ostyngiadau mewn gwariant cyhoeddus.
- 3.7. Mae'r cynnydd mewn chwyddiant yn bennaf o ganlyniad i ffactorau allanol, yn hytrach nag o wariant cynyddol gan ddefnyddwyr. Mae Banc Lloegr wedi cynyddu cyfraddau llog, sydd fel arfer yn atal chwyddiant sy'n cael ei yrru gan ddefnyddwyr, ond nid yw'r sefyllfa sy'n wynebu'r DU ar hyn o bryd o ganlyniad i chwyddiant sy'n cael ei yrru gan ddefnyddwyr a gall cyfraddau llog cynyddol ychwanegu at yr argyfwng costau byw (ad-daliadau morgais uwch) a gallai atal buddsoddiad yn yr economi o'r sector preifat. Gan nad yw'r chwyddiant yn cael ei yrru gan alw defnyddwyr h.y. pobl hefo gormod o incwm gwario, mae'n debygol o arwain at weithwyr sy'n chwilio am ddyfarniadau cyflog uwch dim ond er mwyn cynnal eu safon byw. Mae hyn, yn ei dro, yn ychwanegu at gostau ar gyfer gweithgynhyrchwyr sydd, yn ei dro, yn arwain at brisiau uwch, gan ychwanegu at bwysau chwyddiant.

- 3.8.** Mae gan y ddau sy'n ymgeisio am swydd y Prif Weinidog nesaf ddwy strategaeth wahanol i ddelio â'r argyfwng economaidd presennol. Y cyntaf yw lleihau lefel treth i ysgogi twf yn yr economi, a fydd wedyn yn cynhyrchu mwy o refeniw treth i wrthbwysu'r gostyngiad mewn lefelau treth. Bydd lleihau trethiant personol hefyd yn cynyddu lefel yr incwm gwario sydd gan bobl, a allai ysgogi'r economi drwy fwy o wariant gan ddefnyddwyr, ond gall hyn hefyd gynhyrchu chwyddiant sy'n cael ei yrru gan ddefnyddwyr. Mae'r ail ymgeisydd yn bwriadu cynnal y lefel bresennol o drethu a defnyddio'r cyllid i helpu pobl â'r argyfwng costau byw nes bod chwyddiant o dan reolaeth, gyda thoriadau treth yn dilyn wedyn. Y naill ffordd neu'r llall, mae'r ymgeiswyr yn seilio eu cynllun ar refeniw treth uwch o dwf economaidd i wrthbwysu toriadau treth ac yn caniatáu i wariant aros ar yr un lefel, neu i leihau gwariant cyhoeddus er mwyn benthyca llai.
- 3.9.** Yn y tymor byr, bydd angen cynnydd mewn benthyciadau neu doriadau i wariant cyhoeddus er mwyn cyllido toriadau treth neu fwy o gymorth gan y wladwriaeth gyda'r argyfwng costau byw. Nid yw'n glir a fydd digon o le yng nghyllid y DU i gynyddu gwariant cyhoeddus gan y gyfradd chwyddiant bresennol a dal i dorri trethi neu ddarparu cymorth ariannol ychwanegol i'r rhai yr effeithir arnynt waethaf gan yr argyfwng costau byw.
- 3.10.** Os yw llywodraeth y DU yn penderfynu gostwng gwariant cyhoeddus yn Lloegr, bydd yn arwain at dorri'r cyllid y mae Cymru'n ei dderbyn drwy'r fformiwla Barnett. Penderfyniad Llywodraeth Cymru fydd pa gyfran o'r gostyngiad a drosglwyddir i Lywodraeth Leol yng Nghymru.

4. CYLLID GAN LYWODRAETH CYMRU

- 4.1.** Mae cyllid Llywodraeth Leol yng Nghymru wedi newid yn sylweddol dros y degawd diwethaf. Ar ôl ystyried grantiau yn trosglwyddo i mewn ac allan o'r setliad a chyllid ychwanegol ar gyfer cyfrifoldebau newydd, bu gostyngiad yn setliad llywodraeth leol bob blwyddyn, mewn termau arian parod, rhwng 2013/14 a 2019/20. Dechreuodd godi yn 2020/21, ond dim ond yn uwch na lefel 2013/14 yn 2022/23, pan gynyddodd y setliad o 9.4%. Ond, mewn termau real, mae'r cyllid yn dal i fod dros 10% yn llai na lefel 2013/14.
- 4.2.** Gan fod Llywodraeth Cymru wedi cael lefelau dangosol o gyllid yn dilyn yr Adolygiad Gwariant Cynhwysfawr, roedd yn gallu cyhoeddi setliadau cyllid dangosol llywodraeth leol Cymru gyfan ar gyfer 2023/24 a 2024/25, sef 3.6% a 2.4% yn y drefn honno. Fodd bynnag, dylid nodi bod y ffigurau dangosol hyn wedi'u cyhoeddi cyn y cynnydd sylweddol mewn chwyddiant. Dylid nodi hefyd mai ffigyrau Cymru gyfan oedd y rhain, a byddai'r cynnydd ar gyfer awdurdodau unigol yn wahanol gan ddibynnu ar y modd y mae'r fformiwla cyllido yn dosbarthu cyllid Cymru gyfan rhwng yr awdurdodau unigol.
- 4.3.** Mae'r ffaith fod y cynnydd dangosol a gyhoeddwyd yn llawer is na lefel disgwyliedig chwyddiant ar gyfer 2023/24, a'r ffaith nad oedd cyllidebau a setliad 2022/23 wedi ystyried y cynnydd sylweddol mewn cyflogau a chwyddiant nad yw'n gysylltiedig â chyflogau, wedi'i chodi gyda Llywodraeth Cymru, a bydd rhagor o waith yn cael ei wneud, mewn ymgynghoriad â CLILC i fesur effaith chwyddiant ar lefel y cyllid sydd ei angen. Bydd yn fater i'w drafod rhwng Llywodraeth Cymru a Llywodraeth y DU ynghylch sut yr ymdrinnir â chyllido cyflogau a chwyddiant nad yw'n gysylltiedig â chyflogau mewn setliadau yn y dyfodol ond, heb ragor o gyllid gan Lywodraeth y DU, bydd yn anodd iawn i Lywodraeth Cymru gynyddu setliad llywodraeth leol Cymru yn sylweddol uwch na'r ffigurau dangosol a gyhoeddwyd eisoes.

5. PWYSAU CENEDLAETHOL A LLEOL AR Y GYLLIDEB

- 5.1.** Yn gyffredinol, mae Llywodraeth Leol yn wynebu llawer o bwysau cyllidebol, yn enwedig ym maes Gofal Cymdeithasol a Digartrefedd. Mae Dadansoddiad Cyllid Cymru yn amcangyfrif fod y pwysau cyllidebol sy'n wynebu awdurdodau lleol yng Nghymru tua £380m yn 2023/24 a £230m yn ychwanegol yn 2024/25. Ar sail lefelau dangosol o gynnydd yn setliad llywodraeth leol Cymru a chynnydd blynyddol o 4% yn y Dreth Gyngor, mae hyn yn dal i adael diffyg o £80m yn 2023/24 a £145m yn 2024/25. Dylid nodi nad yw'r ffigyrau hyn yn ystyried effaith dyfarniad cyflog arfaethedig 2022/23 i staff NJC ac athrawon.

5.2. Mae'r meysydd canlynol yn cael eu hystyried fel y prif bwysau cyllidebol sy'n wynebu'r Cyngor yn ystod tymor y cynllun hwn:-

i. Codiadau Cyflog – Cyflogau staff nad ydynt yn athrawon

Mae'r dyfarniad cyflog ar gyfer staff nad ydynt yn athrawon yn cael ei bennu ar draws Cymru a Lloegr ar sail cytundeb rhwng y Cyflogwyr a'r Undebau. Ar gyfer 2022/23, y cynnig presennol yw cynnydd yn y gyfradd unfurf o £1,925 i'r holl weithwyr. Mae hyn yn cynyddu pob pwynt cyflog, o 10.2% ar gyfer y pwynt cyflog isaf i 3.4% ar gyfer y pwynt cyflog uchaf. Mae hyn yn gyfystyr â chynnydd cyfartalog o 7.5% i'r holl staff. Gwnaed yr un cynnig i'r Prif Swyddogion, ac mae hyn yn rhoi ystod yn y dyfarniad cyflog o rhwng 1.6% a 2.4%. Wrth osod cyllideb 2022/23, caniatayd cynnydd o 2%, gan gadw £0.625m yn ychwanegol fel cyllideb wrth gefn, sy'n cyfateb i gynnydd cyllidebol o tua 3.2% (£1.7m). Os caiff cynnig cyflog 2022/23 ei dderbyn a'i weithredu, bydd yn cynyddu'r costau £4m a bydd angen £2.3m o gyllid ychwanegol i gywiro'r gyllideb agoriadol ar gyfer 2023/24. Bydd dyfarniad cyflog tybiedig o 3.5% yn 2023/24 yn ychwanegu £2m pellach at gost cyflogau nad ydynt yn athrawon. Felly, amcangyfrifir bod y cynnydd yn y gyllideb ar gyfer 2023/24 £4.3m yn uwch na chyllideb 2022/23.

ii. Codiadau Cyflog – Cyflogau athrawon

Llywodraeth Cymru sy'n pennu cyflogau athrawon, gyda'r dyfarniad cyflog yn effeithiol o fis Medi bob blwyddyn. Yn setliad llywodraeth leol 2022/23, dywedodd Llywodraeth Cymru fod y cyllid wedi ystyried cost lawn y dyfarniad cyflog amcangyfrifedig, ond ni ddatgelwyd y swm gwirioneddol a ganiatayd ar ei gyfer. Mae'r dyfarniad cyflog arfaethedig o 5% yn effeithiol o fis Medi 2022. Amcangyfrifir y bydd hyn yn cynyddu bil cyflog athrawon o £940k. Roedd cyllideb 2022/23 yn caniatáu cynnydd o £600k ac, o'r herwydd bydd angen £340k pellach i gywiro'r gyllideb tâl addysgu a £695k pellach i gyllido'r cynnydd o fis Ebrill 2023 i fis Awst 2023. Roedd y cyhoeddiad ar gyflogau athrawon hefyd yn dangos y byddai'r dyfarniad cyflog sy'n effeithiol o fis Medi 2023 yn 3.5%, a fydd yn ychwanegu £696k arall rhwng Medi 2023 a Mawrth 2024. O ganlyniad, rhaid i gyllideb 2023/24 fod £1.73m yn uwch na chyllideb 2022/23.

iii. Cyfraniadau Pensiwn Llywodraeth Leol ac Athrawon

Mae Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol yn cael ei ailbrisiu ar hyn o bryd. Gallai hyn arwain at newid yng nghyfradd cyfraniadau'r prif gyflogwyr. Ni fydd canlyniadau'r ailbrisiu yn hysbys tan ddiwedd Hydref 2023, ond mae arwyddion cynnar yn awgrymu na fydd newid. Mae pob cynnydd o 1% yn y gyfradd cyfraniadau yn ychwanegu tua £420k at y costau.

Mae disgwyl i Gynllun Pensiwn Athrawon gael ei ailbrisiu ym mis Medi 2023, ac mae risg sylweddol y bydd y gyfradd cyfraniadau'n codi'n sylweddol. Mae pob cynnydd o 1% yn y gyfradd cyfraniadau yn cynyddu'r costau tua £230k.

iv. Contractau Gwasanaeth Mawr

Mae nifer o Wasanaethau'r Cyngor ar contract allanol, gan gynnwys casglu a gwaredu gwastraff, cynnal a chadw priffyrdd, prydau ysgol, cludiant ysgol a chytundebau bysiau gwasanaeth cyhoeddus. Mae mwyafrif y contractau yn gytundebau hirdymor fydd yn dod i ben ar ôl diwedd y cyfnod dan sylw yn y cynllun hwn. Mae pris pob contract yn cael ei godi'n flynyddol gan ddefnyddio set o fynegeion chwyddiant a bennir ymlaen llaw sy'n cael eu diffinio ym mhob contract. O ganlyniad, bydd y lefel chwyddiant uchel bresennol yn bwydo drwodd i bob contract yn 2023/24. Mae'r gyllideb ar gyfer y contractau hyn oddeutu £20m, a byddai cynnydd chwyddiant o 10% yn ychwanegu tua £2m at y costau hyn yn 2023/24.

v. Costau Ynni

Y gyllideb bresennol ar gyfer ynni (trydan a nwy) yn 2022/23 oedd £2.5m (£1.7m ar gyfer trydan a £0.8m ar gyfer nwy), gyda'r costau uchaf yn gysylltiedig ag ysgolion uwchradd, canolfannau hamdden a phrif swyddfeydd y Cyngor. Mae llawer o waith wedi ei wneud i leihau'r defnydd o ynni yn adeiladau'r Cyngor, gan gynnwys gosod paneli solar a bwyler newydd yn Swyddfeydd y Cyngor. Bydd y newidiadau hyn yn lleihau costau, ond disgwylir cynnydd sylweddol yn y contractau ynni corfforaethol pan gânt eu hadnewyddu yn ddiweddarach eleni. Ar hyn o bryd, mae'r Cyngor ynghlwm wrth gytundeb fframwaith tan fis Medi 2024 ar gyfer trydan a nwy gyda phrisiau'n cael eu diweddarau bob mis Hydref. Yr arwyddion cynnar yw y bydd cyfraddau trydan yn codi tua 60% ym mis Hydref 2022 a phrisiau nwy 160%. Bydd angen cywiro cyllideb 2022/23 a chaniatáu ar gyfer y cynnydd mewn prisiau yn 2023/24, gan gynnwys unrhyw gynnydd pellach mewn prisiau ym mis Hydref 2023. Felly, mae 'na botensial i gostau ynni gynyddu dros £2m yn 2023/24, gyda chynnydd tebyg yn 2024/25. Bydd llawer yn dibynnu ar ganlyniad y rhyfel yn Wcráin a ph'un ai a fydd y prisiau ynni'n dechrau gostwng os, a phan, ddaw'r rhyfel i ben.

vi. Ffioedd Cartrefi Gofal Henoed, Nyrsio, Pobl Hŷn Bregus eu Meddwl a Phreswyl

Ers nifer o flynyddoedd, penderfynwyd ar y cynnydd blynyddol mewn ffioedd nyrsio, pobl hŷn bregus eu meddwl a chartrefi gofal preswyl gan ddefnyddio pecyn adnoddau safonol y mae pob un o'r 6 awdurdod yng Ngogledd Cymru yn ei ddefnyddio fel sail ar gyfer cynyddu eu ffioedd. Yn wreiddiol ar gyfer 2022/23, roedd ffioedd wedi cynyddu rhwng 7% a 12%, ac roedd y cynnydd yma yn ystyried gofyniad Llywodraeth Cymru bod y cynnydd mewn ffioedd yn ddigonol er mwyn caniatáu i ddarparwyr dalu'r cyflog byw cenedlaethol. Fodd bynnag, arweiniodd y cynnydd sydyn mewn chwyddiant at sylwadau gan y Sector Cartrefi Gofal, a chytunodd y Pwyllgor Gwaith i gynyddu'r ffioedd eto o Gorffennaf 2022. Roedd y cynnydd ychwanegol yn golygu bod y ffioedd wedi cynyddu rhwng 8% a 25% o'i gymharu â ffioedd 2021/22. Mae hyn yn creu cost ychwanegol o £323k sydd angen ei gywiro yng nghyllideb 2023/24. Bydd chwyddiant a chostau cyflogau cynyddol yn parhau i fod yn broblem yn 2023/24, a rhagwelir cynnydd sylweddol pellach mewn ffioedd.

vii. Contract Gofal Cartref

Mae disgwyl i'r contract hwn gael ei adnewyddu, gyda'r contract newydd i fod i ddechrau ym mis Mehefin 2023. Mae'r gyllideb bresennol tua £4.5m, a rhagwelir y bydd costau'r contract yn codi tua 15%, sy'n ystyried yr angen i sicrhau bod contractwyr yn gallu talu'r cyflog byw go iawn ac ystyried costau tanwydd uwch (cyflogaeth a thanwydd yw'r ddau brif gost o dan y contract hwn).

viii. Gwasanaethau Plant

Mae'r Cyngor wedi gwneud cynnydd sylweddol yn y blynyddoedd diwethaf i sicrhau bod cost Gwasanaethau Plant o fewn ei gyllideb. Fodd bynnag, mae 2022/23 wedi gweld cynnydd yn nifer y plant sy'n cael eu lleoli a chynnydd yn y ffioedd sy'n cael eu codi gan y darparwyr ar gyfer lleoliadau preswyl allsirol. Rhagwelir ar hyn o bryd y bydd Gwasanaethau Plant yn gorwario ei chyllideb o £0.7m. Daw Cartref Clyd ychwanegol yn weithredol a'r gobaiith yw sicrhau cyllid grant i dalu am y costau rhedeg, ac fe allai hyn leihau'r diffyg, ond amcangyfrifir y bydd angen £1m yn ychwanegol ar gyfer y gyllideb hon yn 2023/24.

ix. Gwasanaethau Gofal Cymdeithasol Oedolion

Fel gyda Gwasanaethau Plant, mae perygl sylweddol y bydd y galw am wasanaethau Gofal Cymdeithasol Oedolion (pobl hŷn, iechyd meddwl, anabledd dysgu ac ati) yn cynyddu. Mae hyn yn ychwanegol at bwysau chwyddiant ar gyflogau a chostau darparwyr sector preifat. Rhagwelir y bydd y gyllideb yn gorwario £0.75m yn 2022/23, ond mae hyn ar ôl dyrannu grantiau a defnyddio cronfeydd wrth gefn. Mae'n debyg bod y gwir ffigwr yn agosach at £3.5m i £4m.

x. Digartrefedd

Ers y pandemig, mae nifer yr achosion y mae'r Gwasanaeth yn delio â nhw wedi cynyddu ac yn setliad 2022/23, roedd Llywodraeth Cymru'n cynnwys cyllid ychwanegol i dalu am gost y galw ychwanegol. O ganlyniad, fe wnaeth y Cyngor gynnwys £350k yn ychwanegol yn y gyllideb, gan gynyddu'r gyllideb i tua £700k. Hefyd, rhoddodd Llywodraeth Cymru £180k yn ychwanegol o gyllid grant. Fodd bynnag, ers gosod y gyllideb, mae'r sefyllfa wedi gwaethygu gyda nifer o landlordiaid preifat yn gadael y farchnad. Yn ogystal â hyn, mae'r Cyngor wedi cymryd nifer o ffoaduriaid o Wcráin, sydd hefyd yn golygu galwadau ychwanegol o ran llety rhent addas sydd ar gael. Dyw'r sefyllfa yma ddim yn unigryw i Ynys Môn, mae pob cyngor ar draws Cymru yn delio gyda'r un pwysau. Mae'n debygol y bydd argyfwng costau byw yn ychwanegu at y broblem wrth i denantiaid ei chael hi'n anos talu rhent yn ogystal â'r cynnydd yng nghostau ynni a bwyd. Mae'r Gwasanaeth yn edrych ar bob opsiwn i gynyddu'r cyflenwad o lety rhent sector preifat a lleihau nifer yr achosion.

xi. Cludiant Ysgol

Mae cyllidebau cludiant ysgol o dan bwysau cynyddol wrth i weithredwyr geisio ymdopi â phrisiau tanwydd cynyddol, galw cynyddol am gludiant i ddisgyblion sydd tu allan i'r ddarpariaeth statudol arferol a'r ffaith y bydd y contractau bysiau yn cael eu tendro ym mis Hydref, gyda chontractau tacsis i fod i gael eu hail-dendro ym mis Ionawr. Tua £1.3m yw'r gyllideb bresennol, ac nid yw cynnydd o rhwng 10% ac 20% yn y gofyniad cyllideb yn dybiaeth afresymol, yn sgil cyfraddau uwch gan gontractwyr a chynnydd yn y galw.

xii. Cynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor

Ers i'r cyllid ar gyfer y cynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor drosglwyddo i setliad llywodraeth leol, nid yw'r swm sydd yn yr Aseiad Gwariant Safonol gan Lywodraeth Cymru wedi newid i raddau helaeth. Wrth i lefelau'r Dreth Gyngor gynyddu, mae'r gost yn disgyn ar drethdalwyr Ynys Môn. Mae'r rhagolygon economaidd yn awgrymu cynnydd graddol mewn diweithdra, a fydd yn arwain at lwyth gwaith cynyddol. Nid yw'n glir a yw'r argyfwng costau byw yn arwain at lai o alw gan ddefnyddwyr, sy'n effeithio ar y diwydiannau manwerthu a gwasanaeth. Gall hyn arwain at fwy o ddiweithdra yn y sectorau yma. Mae pob cynnydd o 1% yn y llwyth achosion yn cynyddu'r gost o tua £60k, yn ogystal â'r cynnydd o ganlyniad i gynyddu'r Dreth Gyngor.

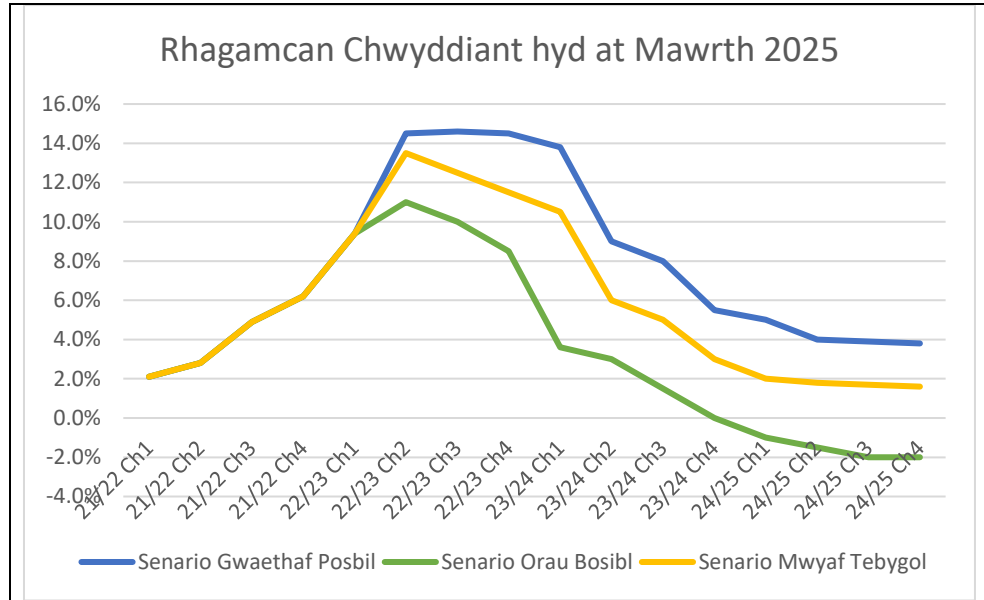
xiii. Costau Cyllido Cyfalaf

Yn ogystal â thaliadau llog ar fenthyciadau sy'n bodoli'n barod a rhai newydd, mae'n rhaid i'r Cyngor wneud darpariaeth ar gyfer ad-dalu benthyciadau yn y dyfodol (a elwir yn Ddarpariaeth Refeniw Isaf neu DRI). Penderfynir ar y DRI yn unol â'r Polisi DRI, a gymeradwywyd gan y Cyngor. Fel arfer, mae gwariant cyfalaf yn gofyn am rywffaint o fenthycia ychwanegol ac, wrth i lefel y benthycia gynyddu, mae'r ddarpariaeth sy'n ofynnol o dan y polisi DRI a thaliadau llog cysylltiedig hefyd yn cynyddu. Mae hyn wedi'i gynnwys yn y CATC er mwyn rhoi ystyriaeth i lefel y benthycia â chefnogaeth a ganiateir yn y setliad cyllido, ynghyd â'r gwariant y mae'r Cyngor wedi'i gynllunio ar ysgolion newydd yn Ysgol Corn Hir ac Ysgol y Graig.

Fodd bynnag, dylid nodi bod pris gwaith adeiladu wedi cynyddu ers i'r cyfyngiadau cyfnodau clo gael eu llacio, gyda phrinder deunyddiau a llafur yn arwain at brisiau uwch. Efallai mai yn y tymor byr yn unig y bydd y cynnydd hwn mewn prisiau ac y bydd costau'n dechrau gostwng yn 2022 ond, os na fydd hyn yn digwydd, yna bydd cost prosiectau cyfalaf yn codi, a gall hyn arwain at fenthycia ychwanegol, a fydd yn arwain at gynydd yn y costau cyllido cyfalaf. O ystyried yr ansicrwydd presennol, ni roddwyd unrhyw ystyriaeth i'r risg posibl yma yn y cynllun presennol.

xiv. Chwyddiant Cyffredinol mewn Prisiau

Mae cyllidebau blynyddol nad ydynt yn gyllidebau cyflogau yn cael eu codi bob blwyddyn er mwyn caniatáu ar gyfer chwyddiant cyffredinol neu chwyddiant penodol. Os nad yw contractau'n nodi pa fynegai prisiau penodol y dylid ei defnyddio, neu os nad yw pennawd gwariant penodol yn profi cyfradd chwyddiant sylweddol uwch neu is, yna defnyddir y Mynegai Prisiau Defnyddwyr (CPI) fel ffactor chwyddiant. Ers nifer o flynyddoedd, mae CPI wedi parhau'n isel ac nid yw wedi bod yn ffactor sylweddol wrth benderfynu ar y gyllideb. Er hynny, mae CPI wedi codi'n sylweddol yn 2022 ac mae disgwyl iddo barhau'n uchel am y rhan fwyaf o 2023 a 2024. Mae'r graff isod yn dangos rhagolygon presennol Banc Lloegr:-

Bydd tua £30m o gyllideb y Cyngor yn cael ei effeithio gan gynydd cyffredinol yn lefel chwyddiant. Bydd angen cywiro'r dan ddarpariaeth yng nghyllideb 2022/23 a chaniatáu ar gyfer chwyddiant hefyd yn 2023/24. Yn seiliedig ar y senario mwyaf tebygol a ddangosir uchod, bydd angen cynnydd o 16% yn y cyllidebau hyn i dalu am y pwysau chwyddiant. Mae hyn yn gyfystyr â chynnydd o tua £5m yng ngofyniad y gyllideb.

6. INCWM

- 6.1. Ar hyn o bryd, mae cyllideb incwm y Cyngor (heb gynnwys AEF, y Dreth Gyngor a chyllid grant penodol) yn dod i gyfanswm o £42.8m. Mae hyn yn cynnwys grantiau ac ad-daliadau gan gyrrff cyhoeddus (£20.4m), ffioedd a thaliadau a bennir gan statud neu a reoleiddir gan y Llywodraeth (£6.7m), ffioedd a thaliadau a bennir gan y Cyngor (£5.1m), cytundebau rhentu hirdymor (£1.3m) a gweithgareddau y gellir codi tâl amdanynt o fewn y Cyngor i wasanaethau eraill y Cyngor (£9.3m).
- 6.2. Polisi'r Cyngor yw cynyddu'r ffioedd a thaliadau dewisol 3% bob blwyddyn er, mewn rhai gwasanaethau, mae cynnydd uwch na chwyddiant mewn ffioedd a thaliadau yn golygu bod ffioedd y Cyngor wedi dod yn llawer nes at y ffioedd a godir gan y sector preifat e.e. gwasanaethau hamdden. At ddibenion y cynllun hwn, y rhagdybiaeth yw y bydd ffioedd a thaliadau dewisol yn parhau i godi 3% y flwyddyn yn ystod cyfnod y cynllun.
- 6.3. Pan fydd chwyddiant yn isel, mae'r ffioedd statudol neu reoledig yn tueddu i gynyddu yn ôl cyfradd chwyddiant, fodd bynnag, o ystyried bod chwyddiant yn sylweddol uwch, efallai i weithredir y cynnydd arferol hwn yn y ffioedd hyn a gall hyn arwain at gynydd is.

- 6.4. Yn ychwanegol i incwm o'r ffioedd a thaliadau, derbynnir swm sylweddol o incwm grant. Gall y grantiau a dderbynnir fod ar gyfer cyllido prosiectau neu wasanaethau penodol, tra bod eraill yn fwy cyffredinol eu natur ac yn cefnogi gwasanaethau craidd. O ystyried sefyllfa ansicr cyllid y sector cyhoeddus, mae risg y bydd grantiau'n cael eu targedu a'u lleihau er mwyn lleihau gwariant cyhoeddus, yn hytrach na gostyngiad yn y setliad ariannol cyffredinol y mae'r Cyngor yn ei dderbyn gan Lywodraeth Cymru. Yn achos grantiau sy'n cyllido prosiectau penodol, yna mae'n bosibl dirwyn y prosiect i ben os daw'r grant i ben, ond mae hyn yn anos pan fo gwasanaethau'n cael eu darparu grwy gyfuniad o gyllideb graidd a grantiau.
- 6.5. Mae asesiadau'n cael eu cynnal ar hyn o bryd i weld os gall y Cyngor ddod yn Awdurdod Iechyd Porthladd ar gyfer porthladd Caergybi. Gallai hyn fod yn gyfle i'r Cyngor gynhyrchu referniw net ychwanegol. Mae hi'n rhy fuan i ddweud os yw hyn yn bosibl, ond mae'n debygol, ar y cychwyn, mai'r canlyniad tebygol fydd sefyllfa gytbwys, gyda'r incwm yn ddigonol i dalu'r costau rhedeg. O ganlyniad, ni wnaed lwfans yn y cynllun ar gyfer yr incwm ychwanegol posibl.

7. Y GYLLIDEB RAGAMCANEDIG AR GYFER 2023/24 – 2024/25

- 7.1. Trwy ystyried yr holl faterion y manylwyd arnynt ym mharagraffau 5 a 6, a chan ddefnyddio'r rhagdybiaethau a nodir yn Atodiad 2, mae'n bosibl amcangyfrif y gyllideb referniw ar gyfer y 2 flynedd nesaf. Fe'i dangosir yn Nhabl 2 isod:-

Tabl 2
Cyllideb Gwariant Referniw Net Ragamcanedig 2023/24 i 2024/25

	2023/24 £'m	2024/25 £'m
Cyllideb Derfynol y Flwyddyn Flaenorol	158.367	176.514
Dyfarniad Cyflog Staff nad ydynt yn Athrawon	4.292	1.682
Dyfarniad Cyflog Athrawon	1.725	1.394
Contractau Gwasanaeth Mawr	1.925	0.687
Chwyddiant Ynni	2.955	2.023
Chwyddiant arall nad yw'n gysylltiedig â chyflogau	5.607	1.361
Incwm	(2.117)	(1.415)
Chwyddiant Darparwyr Gofal Cymdeithasol	1.906	1.086
Galw yn y Gwasanaethau Plant	0.497	0.519
Galw yn y Gwasanaethau Oedolion	0.521	0.543
Cludiant Ysgol	0.212	0.055
Digartrefedd	0.173	0.043
Llwyth Achosion Cynllun Gostyngiadau'r Dreth Gy	0.126	0.129
Pwysau Cyllidebol Arall	0.325	(0.104)
Amcangyfrif o'r Gyllideb Referniw Net	176.514	184.517
Cynnydd Blynyddol	18.147	8.003
Canran y Cynnydd Blynyddol	11.46%	4.53%

- 7.2. Mae'r Gyllideb Referniw Net amcangyfrifedig yn cynrychioli cynnydd o 16.5% dros y cyfnod 2 flynedd.
- 7.3. Mae rhagor o fanylion am y Gyllideb Referniw Net amcangyfrifedig a'r rhagdybiaethau sy'n cefnogi'r cynllun ynghlwm yn Atodiad 2 a 3.

7.4. Mae'r ffigyrau a ddangosir uchod yn seiliedig ar y senario mwyaf tebygol ar gyfer yr holl ragdybiaethau. Mae senarios gorau a gwaethaf posibl hefyd wedi'u modelu, sy'n dangos cynnydd yn y gyllideb referniw net o £7.1m (4.5%) yn 2023/24 a £2m (1.3%) yn 2024/25 o dan y senario orau bosibl, a chynnydd o £33.0m (21%) yn 2023/24 a £19.9m (10%) yn 2024/25 o dan y senario gwaethaf posibl. Mae'r 3 senario yn rhoi ystod eang o amcangyfrifon ar gyfer y gyllideb referniw net angenrheidiol am y ddwy flynedd nesaf, ac mae'n dangos y lefel sylweddol o ansicrwydd sy'n bodoli ynghylch chwyddiant a'r galw am wasanaethau yn y dyfodol. Mae hyn yn gwneud y dasg o gynllunio ariannol yn anodd iawn.

8. CYLLID ALLANOL CYFUN A'R DRETH GYNGOR

- 8.1. Cyllidir y gyllideb ddisymud amcangyfrifedig o'r Cyllid Allanol Cyfun (AEF) a dderbynnir gan Lywodraeth Cymru (Grant Cymorth Referniw a Chyllid Cyfun Trethi Annomestig) ac o'r Dreth Gyngor a godir yn lleol.
- 8.2. Fel y nodwyd ym mharagraff 4 uchod, mae Llywodraeth Cymru wedi darparu cynnydd dangosol ar gyfer 2023/24 a 2024/25, ond roedd y ffigyrau'n seiliedig ar y sefyllfa cyn y cynnydd sydyn mewn chwyddiant. Roedd y codiadau dangosol yn 3.6% yn 2023/24 a 2.4% yn 2024/25.
- 8.3. Yn 2022/23, derbyniodd Ynys Môn £114.551m mewn Cyllid Allanol Cyfun gan Lywodraeth Cymru, gyda'r £43.816m oedd yn weddill yn dod o'r Dreth Gyngor.
- 8.4. Mae Tabl 3 isod yn dangos yr incwm ychwanegol y byddai newidiadau amrywiol mewn AEF a chynnydd yn y Dreth Gyngor yn eu cael ar gyllid y Cyngor (gan gymryd nad oes newid yn sylfaen y Dreth Gyngor) ac y byddai unrhyw gyllid ychwanegol yn sgil cynnydd ym mhremiwm y Dreth Gyngor yn cael ei ddefnyddio i gynyddu cyllidebau ar brosiectau i helpu gyda chyflenwi tai fforddiadwy ar yr Ynys h.y. heb unrhyw effaith ar y gyllideb.

Tabl 3

Effaith ar Newidiadau yn y AEF a'r Dreth Gyngor ar Gyllid y Cyngor ar gyfer 2023/24

		Newid yn yr AEF – Swm Ariannol							
		+3%	+4%	+5%	+6%	+7%	+8%	+9%	+10%
		£'m							
Cynnydd yn y Dreth Gyngor (heb gynnwys cynnydd yng Nghynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor)	3%	+4.75	+5.90	+7.04	+8.19	+9.33	+10.48	+11.62	+12.77
	4%	+5.19	+6.33	+7.48	+8.63	+9.77	+10.92	+12.06	+13.21
	5%	+5.63	+6.77	+7.92	+9.06	+10.21	+11.35	+12.50	+13.65
	6%	+6.06	+7.21	+8.36	+9.50	+10.65	+11.79	+12.94	+14.08
	7%	+6.50	+7.65	+8.79	+9.94	+11.09	+12.23	+13.38	+14.52
	8%	+6.94	+8.09	+9.23	+10.38	+11.52	+12.67	+13.81	+14.96
	9%	+7.38	+8.53	+9.67	+10.82	+11.96	+13.11	+14.25	+15.40
	10%	+7.82	+8.96	+10.11	+11.25	+12.40	+13.55	+14.69	+15.84

9. BALANSAU CYFFREDINOL A CHRONFEYDD WRTH GEFN

- 9.1.** Mae balansau cyffredinol y Cyngor yn cynnwys digon o gyllid i dalu am unrhyw wariant annisgwyl a allai godi yn ystod y flwyddyn, na ellir ei gyllido o'r gyllideb referniw neu gyfalaf presennol. Yn ogystal â hyn, mae'r Cyngor yn cadw cronfeydd wrth gefn clustnodedig, i dalu am gost risgiau posibl, cost prosiectau sydd wedi'u cynllunio yn y dyfodol a chynnal cyllid grant nas defnyddiwyd neu unrhyw gyllid cyfyngedig arall sydd gan y Cyngor. Ers 2021/21, gall pob Gwasanaeth hefyd gadw ei gronfa wrth gefn ei hun ar gyfer y gwasanaeth, a grëir o danwariant yn y flwyddyn flaenorol, y gellir eu defnyddio ar brosiectau penodol a nodwyd gan y Pennaeth Gwasanaeth, sy'n bodloni meini prawf penodol. Y lefel uchaf o gronfeydd wrth gefn y gall unrhyw wasanaeth ei chadw yw 2.5% o'r gyllideb referniw net, neu £75k, pa un bynnag yw'r uchaf.
- 9.2.** Ar 31 Mawrth 2022, roedd gan y Cyngor £12.05 miliwn o falansau cyffredinol a £23.181m fel cronfeydd wrth gefn clustnodedig. Y strategaeth y cytunwyd arni gan y Cyngor ar gyfer balansau cyffredinol yw cadw isafswm o 5% o'r gyllideb referniw net ar gyfer y flwyddyn. Felly, yn 2022/23, dylai'r isafswm yn y balans cyffredinol fod yn £7.92m. Yn ystod 2022/23, mae'r Cyngor wedi ymrwymo i ddefnyddio £0.76m o falansau cyffredinol, sy'n lleihau lefel y balansau cyffredinol i £11.29m, sy'n £3.37m yn uwch na'r balans lleiaf angenrheidiol. Fodd bynnag, dylid nodi y byddai unrhyw orwario ar gyllideb referniw 2022/23 yn cael ei gyllido o falansau cyffredinol ac mae perygl y bydd swm y balansau cyffredinol yn nes at yr isafswm o 5% erbyn diwedd blwyddyn ariannol 2022/23.
- 9.3.** Canfu'r adolygiad o'r cronfeydd wrth gefn clustnodedig y gallai tua £1.4m gael ei drosglwyddo'n ôl i falansau cyffredinol. Mae £7m arall o arian wrth gefn wedi cynllunio at ddefnydd penodol ond ni wnaed unrhyw ymrwymiad ffurfiol, a gellid ei ddefnyddio fel ffynhonnell gyllid ychwanegol pe bai angen. Mae angen y £14.6m sy'n weddill i dalu am risgiau posibl yn y dyfodol, mae cyllid eisoes wedi ymrwymo neu mae'r defnydd o'r gronfa wedi'i chyfyngu i'r diben a nodwyd.

10. PONTIO'R BWLCH CYLLIDO

- 10.1.** Os yw'r modelu ariannol yn gywir, yna bydd angen £18.15m ychwanegol ar gyfer y pwysau chwyddiant ar gyfer darparu'r gwasanaeth presennol ac ar gyfer gofynion y pwysau ar y gyllideb yn 2023/24, er y dylid nodi bod y ffigwr hwn yn seiliedig ar dybiaethau, a bydd angen gwneud addasiadau wrth i'r broses gyllideb fynd yn ei blaen.
- 10.2.** Gellir ei weld o Dabl 3, hyd yn oed gyda chynnydd o 10% yn AEF a'r Dreth Gyngor, ni fydd y cyllid ychwanegol yn ddigon i gyllido'r costau ychwanegol. Pe bai'r AEF yn codi 3.6% a phe bai'r Dreth Gyngor yn codi 5%, byddai hyn ond yn creu £6.3m mewn cyllid ychwanegol, gan adael bwlch cyllidol o £11.85m.
- 10.3.** Fel y dangosir ym mharagraff 9, mae gan y Cyngor rywfaint o allu i ddefnyddio balansau cyffredinol a chronfeydd wrth gefn i helpu i leihau'r bwlch cyllido, ond wrth ddefnyddio cronfeydd wrth gefn mae risgiau i'r graddau nad ydynt yn ffynhonnell incwm gylchol ac nid yw defnyddio cronfeydd wrth gefn yn dileu'r angen i bontio'r bwlch cyllido yn y tymor hir. Yn ogystal â hyn, mae defnyddio cronfeydd wrth gefn yn lleihau cronfeydd ariannol y Cyngor ac yn gwanhau ei sefyllfa ariannol. Rhaid bod yn ofalus i sicrhau nad yw lefel y cronfeydd sy'n cael eu defnyddio yn gadael y Cyngor mewn sefyllfa lle nad oes ganddo ddigon o gyllid i dalu am unrhyw wariant annisgwyl, neu i fynd i'r afael â risgiau posibl os ydynt yn arwain at sefyllfa sy'n gofyn am weithredu a chyllid.
- 10.4.** Mae'n ofyniad cyfreithiol ar y Cyngor i osod cyllideb gytbwys bob blwyddyn, lle mae'r gyllideb yn amcangyfrif teg a rhesymol o'r costau a wyneb i ddarparu'r gwasanaethau yn y flwyddyn y mae'r gyllideb yn ymwneud â hi, ac y gellir cyllido'r gost amcangyfrifedig o gyllid Llywodraeth Cymru, y Dreth Gyngor a chronfeydd wrth gefn a balansau. Os yw lefel y cyllid yn annigonol, mae hynny ond yn gadael yr opsiwn o leihau'r gyllideb gwariant net i'r lefel o gyllid sydd ar gael.

- 10.5.** Unwaith eto gan dybio bod y bwllch cyllido yn £11.85m, mae hyn yn cyfateb i arbedion referniw o 7.5% o gyllideb gwariant net 2022/23. Ond mae'r gyllideb referniw net yn cynnwys nifer o gyllidebau sydd y tu hwnt i reolaeth y Cyngor ac mae'n rhaid eu cyllido, mae'r rhain yn cynnwys:-
- Ardoll yr Awdurdod Tân – £3.96m yn 2022/23
  - Costau Cyllido Cyfalaf – £7.21m yn 2022/23
  - Cynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor – £6.30m yn 2022/23
  - Costau Pensiwn Hanesyddol – £1.06m yn 2022/23
  - Taliad Diffyg Blynyddol y Cynllun Llywodraeth Leol – £0.84m yn 2022/23
  - Lwfansau Aelodau – £0.96m yn 2022/23
  - Ffioedd Archwilio ac Arolygu - £0.37m yn 2022/23
  - Costau'r Crwneriaid - £0.20m yn 2022/23
  - Gwasanaethau ar y Cyd ag Awdurdodau Lleol Eraill - £2.42m yn 2022/23
- 10.6.** Felly, mae'n rhaid i unrhyw arbedion ddod o'r gyllidebau sy'n weddill (£135m yn 2022/23) ac mae hyn yn cyfateb i arbedion o 8.8% o'r gyllidebau lle mae'n bosibl gwneud arbedion arnynt.
- 10.7.** Fel rhan o'r broses o baratoi ar gyfer cyllideb 2021/22, gofynnwyd i wasanaethau nodi arbedion posibl, er, nid oedd angen gweithredu'r arbedion hyn gan fod cyllid ychwanegol wedi dod i law gan Lywodraeth Cymru. Fe wnaeth y cynigion nodi £3.1m mewn arbedion, er na chefnogwyd £1.5m o'r cynigion hyn gan yr Aelodau ar y pryd. Roedd angen gwaith pellach ar £0.9m cyn gallu eu gweithredu. O'r £0.6m sy'n weddill, mae'n bosibl bod rhywfaint o'r arbedion wedi cael eu gweithredu eisoes neu efallai bod y sefyllfa wedi newid, sy'n golygu nad yw'n bosibl gweithredu'r cynnig. Fodd bynnag, fe ddangosodd y broses mai prin yw nifer yr arbedion a gynigiwyd y gellir eu gweithredu ac na fydd yn sicrhau'r gofyniad posibl o ran arbedion. Er mwyn cyflawni'r gostyngiad yn y gyllideb gwariant net a allai fod ei angen, bydd angen newidiadau sylweddol yn y ffordd y caiff gwasanaethau eu darparu a / neu bydd yn rhaid i rai gwasanaethau gael eu lleihau'n sylweddol neu eu stopio'n gyfan gwbl.
- 10.8.** Wrth edrych ymlaen at 2024/25, byddai'r AEF a'r Dreth Gyngor yn cynhyrchu £5.148m ychwanegol (yn seiliedig ar gynnydd o 2.4% yn AEF a 5% yn y Dreth Gyngor). Byddai hynny'n golygu bod hyd at £169.83m o adnoddau ar gael, a byddai'r gyllideb referniw net amcangyfrifedig i gyllido'r lefel bresennol o wasanaeth a galw yn £184.52m, gan adael diffyg o £14.69 miliwn. Mae £11.85m o'r ffigwr hwn yn ymwneud â diffyg yn y gyllideb a ddygwyd ymlaen o 2023/24, gan adael diffyg o £2.84m yn ychwanegol yng nghyllideb 2024/25.

11. CASGLIADAU

- 11.1.** Mae'r Cynllun Ariannol Tymor Canolig yn nodi'r gyllideb referniw net amcangyfrifedig am y 2 flynedd nesaf gan ddefnyddio nifer o ragdybiaethau, ac mae rhai ohonynt yn fwy sicr na'i gilydd. Mae'r cynllun yn caniatáu i'r Cyngor benderfynu ar ei strategaeth cyllido yn y dyfodol, ond mae nifer o faterion sy'n cynyddu'r ansicrwydd ynghylch y cynllun. Mae'r rhain yn cynnwys amcangyfrifo costau'r dyfodol ar adeg pan fo chwyddiant yn codi'n gyflym, amcangyfrifo y galw am wasanaethau wrth i'r wlad barhau i symud allan o'r pandemig ac i gyfnod adfer, effaith yr argyfwng costau byw ar y galw am wasanaethau'r Cyngor a chyllid Llywodraeth Leol yng Nghymru yn y dyfodol yn sgil penodi Prif Weinidog newydd a strategaeth economaidd newydd i'r DU. Mae lefel y gefnogaeth ariannol gan Lywodraeth Cymru yn elfen allweddol o'r Cynllun Ariannol Tymor Canolig, ac mae diffyg rhagolygon cywir yn y dyfodol ar lefel y cyllid yn lleihau lefel y sicrwydd y gall y cynllun ei roi.
- 11.2.** Bydd y galw am wasanaethau a'r pwysau i gynyddu cyflog rhai rhannau o weithlu'r Cyngor (gweithwyr y Cyngor ei hun a gweithwyr mewn gwasanaethau dan gontract) yn cynyddu costau'n sylweddol, yn enwedig yn 2023/24. Os nad yw'r pwysau ychwanegol yma mewn costau'n cael eu hadlewyrchu yn y setliad cyllid gan Lywodraeth Cymru, yna bydd rhaid i'r Cyngor wneud toriadau pellach i wasanaethau ac / neu'n godi'r Dreth Gyngor yn uwch na chwyddiant er mwyn gosod cyllideb gytbwys, sy'n caniatáu i'r Cyngor gyflawni ei rwymedigaethau statudol ac yn adlewyrchu'n gywir gostau darparu'r gwasanaethau hynny.

RHAGDYBIAETHAU'R CYNLLUN ARIANNOL TYMOR CANOLIG

SENARIO MWYAF TEBYGOL		
	2023/24	2024/25
Chwyddiant Cyflogau a Phrisiau		
Cyflog, yswiriant gwladol a chostau pensiwn – staff nad ydynt yn Dysgu	7.8%	3.0%
Cyflog, yswiriant gwladol a chostau pensiwn – Athrawon	5.2%	3.2%
Cyfradd Cyfraniad Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (LGPS)	0.0%	0.0%
Cyfradd Cyfraniad Pensiwn Athrawon	0.0%	4.9%
Trydan	75.5%	20.0%
Nwy	200.0%	57.5%
Mynegai Prisiau Defnyddwyr (CPI)	16.4%	1.8%
Prif Gontractau Gwasanaeth	7.0% - 15.0%	3.0% - 7.0%
Contractau Darparwyr Gofal Cymdeithasol	5.0% - 15.0%	3.0%
Ffioedd a Thaliadau	3.0% - 5.0%	3.0%
Y Dreth Gyngor	5.0%	5.0%
Cyllid Allanol Cyfun (AEF)	3.6%	2.4%
Grantiau'r Llywodraeth	3.6%	2.4%
Ardollau	8.0%	5.0%
Costau Ariannu Cyfalaf	0.0%	0.0%
Pwysau Galw		
Lleoliadau Plant	9.0%	9.0%
Lleoliadau Gofal Cymdeithasol Oedolion	1.0% - 3.5%	1.0% - 3.5%
Cludiant Ysgolion	15.0%	3.0%
Digartrefedd	25.0%	5.0%
Llwyth Achosion Cynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor	2.0%	2.0%

CRYNODEB ANCANGYFRIFOL O GYLLIDEB REFENIW NET 2023 / 24 – 2024 / 25

	2022/23 £'m	2023/24 £'m	2024/25 £'m
Cyflog – staff nad ydynt yn dysgu yn cynnwys Pensiwn ac yswiriant gwladol	55.096	59.488	61.171
Cyflog - athrawon yn cynwys yn cynnwys pensiwn ac yswiriant gwladol	33.000	34.726	36.120
Costau arall staff	4.606	5.039	5.106
Costau adeiladau	6.650	7.793	7.880
Ynni	2.567	5.522	7.545
Cludiant	1.276	1.486	1.513
Cyflenwadau a Gwasanaethau	20.660	23.980	24.374
Cludiant Ysgol	3.311	4.011	4.178
Prydau Ysgol	1.884	2.016	2.076
Addysg - Lleoliadau All-sirol	0.849	0.900	0.935
Addysg -Trefniadau ar y Cyd	2.319	2.488	2.564
Gofal Cymdeithasol Oedolion	24.588	26.761	28.107
Lleoliadau Gofal Plant	7.128	7.878	8.681
Casglu a Gwaredu Gwastraff	7.460	7.924	8.162
Cynnal a Chadw Priffyrdd a Goleuadau Stryd	4.088	4.404	4.553
Cludiant Bws Gwasanaeth Cyhoeddus	1.328	1.527	1.573
Cymorth i Brynwyr Tro Cyntaf	0.697	0.732	0.768
Digartrefedd	0.691	0.978	1.038
Lwfans a Threuliau Aelodau	0.965	1.004	1.034
Crwneriaid	0.201	0.207	0.213
Gwasanaeth Tân ac Ardollau Arall	3.957	4.274	4.488
Cynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor a Budd-daliadau Arall	6.486	6.927	7.393
Costau Cyllido Cyfalaf	7.209	7.209	7.209
Cronfeydd ar gyfer digwyddiadau annisgwyl	2.110	1.623	1.666
CYFANSWM GWARIANT GROS	199.126	218.897	228.347
Grantiau	(20.373)	(20.931)	(21.718)
Ffioedd a Thaliadau	(11.781)	(12.214)	(12.606)
Ad-daliadau	(7.281)	(7.874)	(8.101)
Rhenti	(1.324)	(1.364)	(1.405)
CYFANSWM INCWM GROS	(40.759)	(42.383)	(43.830)
GWARIANT REFENIW NET	158.367	176.514	184.517
Cynydd yng Nghyllideb Refeniw Net		+18.147	+8.003
% Cynydd yng Nghyllideb Refeniw Net		+ 11.46%	+4.53%

CRYNODEB AMCANGYFRIFOL O GYLLIDEB REFENIW NET YN ÔL GWASANAETH 2023 /24 – 2024 / 25

	2022/23 £'m		2023/24 £'m		2024/25 £'m	
Datblygu Economaidd	0.861		0.947		0.975	
Cyrchfan	0.701		0.819		0.840	
Hamdden	0.651		1.220		1.550	
Cynllunio	0.881		1.033		1.055	
Gwarchod y Cyhoedd	1.524		1.684		1.738	
Rheoleiddio		4.620		5.703		6.158
Priffyrdd	6.892		7.778		8.015	
Eiddo	1.508		2.016		2.175	
Gwastraff	9.164		10.122		10.457	
Priffyrdd, Gwastraff ac Eiddo		17.564		19.916		20.647
Gwasanaethau Oedolion		29.964		33.486		35.237
Gwasanaethau Plant		11.715		13.116		14.094
Ysgolion	44.919		49.778		52.570	
Addysg Ganolog	11.215		13.452		13.858	
Diwylliant	1.270		1.572		1.689	
Addysg a Diwylliant		57.404		64.801		68.117
Adnoddau Dynol	1.475		1.625		1.668	
TGCh	3.704		4.157		4.231	
Trawsnewid	1.029		1.114		1.142	
Trawsnewid		6.208		6.896		7.041
Tai		1.914		2.329		2.428
Adnoddau		3.429		3.760		3.868
Busnes y Cyngor		1.822		2.010		2.063
Rheolaeth Corfforaethol		0.736		0.794		0.818
Cyllido Cyfalaf	7.209		7.209		7.209	
Cynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor / Budd-daliadau	6.486		6.927		7.397	
Ardollau	3.957		4.274		4.488	
Costau staff nad yw'n ymwneud â gwasanaeth	1.602		1.630		1.641	
Cyllidebau Arall nad yw'n ymwneud â gwasanaeth	0.627		0.811		0.638	
Cronfeydd ar gyfer digwyddiadau annisgwyl	3.110		2.851		2.671	
Di-Wasanaeth		22.991		23.701		24.046
CYFANSWM GWARIANT NET		158.367		176.514		184.517

